

УДК 004.056

**РОЗРОБЛЕННЯ СИСТЕМИ ЗАХИСТУ ІНФОРМАЦІЇ
З ОБМЕЖЕНИМ ДОСТУПОМ, ЩО ОЗВУЧУЄТЬСЯ***Панасюк А.В.*

Мандрона М.М., канд. техн. наук

Львівський державний університет безпеки життєдіяльності

У сучасному світі найбільше цінується інформація, адже хто володіє інформацією, той володіє світом. Завжди існує ризик, що будь-яка цінна інформація може бути викрадена. Найновітніші технології дозволяють зробити це навіть на великій відстані без прикладання великих зусиль. Тому інформація повинна бути захищена, як на законодавчому рівні, так і від витоків технічними каналами та іншими способами.

Проаналізувавши нормативно-правову базу України можна зробити висновок, що вона є досить розвиненою і насиченою. В цій базі є досить багато законів, актів, указів Президента, постанов, розпоряджень, державних стандартів, – які в свою чергу передбачають обґрунтовані покарання.

Інформація з обмеженим доступом – інформація, доступ до якої має обмежене коло осіб і розповсюдження, якої заборонено розпорядником інформації [1].

Основними каналами витоку інформації з обмеженим доступом, що озвучується є: акустичний, віброакустичний, лазерно-акустичний, акустоелектричний, параметричний, оптичний.

Відповідно до чинного законодавства інформація з обмеженим доступом повинна озвучуватися у виділеному приміщенні, тобто спеціальному приміщенні призначеному для проведення нарад. Основними заходами під час таких нарад є захист від витоків каналами через, які може бути витік інформації, що озвучується, а також захист від несанкціонованого доступу.

Для захисту інформації з обмеженим доступом на об'єкті інформаційної діяльності має бути створено комплекс технічного захисту інформації (КТЗІ). Створюється такий комплекс у декілька етапів [2]:

- визначення вищого ступеня обмеження доступу до інформації;
- формування наказу про проведення робіт з атестації ОІД та комісії з обстеження;
- проведення категоріювання та обстеження ОІД;
- розроблення моделі загроз для ІзОД, що буде оброблятися на ОІД.

Розроблення та впровадження заходів із захисту:

- розроблення технічного завдання на створення КТЗІ;
- визначення виконавців робіт ТЗІ;
- розроблення кошторису робіт та придбання засобів ТЗІ;
- впровадження на ОІД інженерних та технічних заходів в ТЗІ.

Випробування комплексу ТЗІ:

- затвердження програм та методик випробувань;
- проведення випробувань підготовка протоколів;
- підготовка та затвердження висновків випробувань;
- проведення атестації КТЗІ;
- заповнення паспорта та введення(подовження) в експлуатацію ОІД наказом.

Брати участь у таких нарадах можуть лише, ті хто мають відповідний допуск до тих документів чи інформації, яка буде озвучуватися залежно від грифу таємності документа. Відповідний допуск може надати лише СБУ.

Для захисту інформації з обмеженим доступом, що озвучується усі прилади повинні бути сертифікованими та мати відповідну ліцензію. У табл. 1 наведено короткий перелік сертифікованих приладів та від якого каналу витоку інформації вони захищають. Більше інформації щодо використання приладів можна отримати на офіційній сторінці Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації України [3]. Використання будь-яких приладів і систем не сертифікованих і без відповідних ліцензій вважається незаконним і карається як штрафами, так і кримінальною відповідальністю.

Таблиця 1

Перелік пристроїв призначених для захисту акустичної інформації

Канал витоку інформації	Пристрій призначений для захисту
Акустичний	Генератор шумових сигналів «МАРС-ТЗО-4-2»
Віброакустичний	Прилад віброакустичного захисту інформації «ОЦЗІ-ВА»
Лазерно-акустичний	Вібровипромінювач «ВІЗ»
Акустоелектричний	Колонка акустична захищена «МАРС-АКЗ»
Параметричний	Трансформатори розділові з екранною обмоткою «РІАС-4ТР/5»
Оптичний	Комплекс автоматизований радіомоніторингу і пошуку закладних пристроїв АКОР-3

Література

1. Закон України «Про інформацію». [Електронний ресурс]. Доступно з: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show>.

2. НД ТЗІ 1.1-005-07 «Захист інформації на об'єктах інформаційної діяльності. Створення комплексу технічного захисту інформації. Основні положення».

3. Перелік засобів технічного захисту інформації, дозволених для забезпечення технічного захисту державних інформаційних рисунків та інформації, вимога щодо захисту якої встановлена законом. [Електронний ресурс]. Доступно з: http://www.dsts.zi.gov.ua/dsts/zi/control/uk/publish/article?art_id=234237&cat_id=39181.